

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ПРЕСА

Студентки IV курсу 4ЖА групи
Освітньої програми *Журналістика*
Галузі знань *06 Журналістика*
Спеціальності *061 Журналістика*
Ступеня вищої освіти *бакалавра*
Рибачук Дар'ї Сергіївни

Науковий керівник: **Завальнюк І.Я.**,
професор, доктор філологічних наук

Розширена шкала

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Голова Екзаменаційної комісії: _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени Екзаменаційної комісії: _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Вінниця – 2025

АНОТАЦІЯ

Рибачук Д.С. Сучасна українська студентська преса: Спеціальність 061 Журналістика; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2025. 56 с.

У кваліфікаційній роботі досліджується процес становлення та розвитку студентської преси в Україні, що є важливою складовою національного медіапростору. Розглядаються основні наукові підходи до вивчення студентської періодики як специфічного явища молодіжної журналістики. Подано загальну характеристику сучасної української студентської преси з урахуванням її функціонального, тематичного та жанрового розмаїття. Особливу увагу приділено аналізу структури та змісту газети «Студентська територія» як прикладу актуального студентського видання. Результати дослідження свідчать, що студентські медіа залишаються важливою платформою для самореалізації молоді, формування її світогляду та розвитку навичок у сфері масових комунікацій.

Ключові слова: преса, періодика, студентські медіа, друковане видання.

ANNOTATION

Rybachuk D.S. Modern Ukrainian student press: Specialty 061 Journalism; Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, 2025. 56 p.

The qualification work examines the process of formation and development of the student press in Ukraine, which is an important component of the national media space. The main scientific approaches to the study of student periodicals as a specific phenomenon of youth journalism are considered. A general description of the modern Ukrainian student press is given, taking into account its functional, thematic and genre diversity. Particular attention is paid to the analysis of the structure and content of the newspaper «Student Territory» as an example of a relevant student publication. The results of the study show that student media

remain an important platform for the self-realization of young people, shaping their worldview and developing skills in the field of mass communications.

Keywords: press, periodicals, student media, print media.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
 РОЗДІЛ 1. Історико-теоретичний аспект дослідження	
української студентської преси.....	8
1.1. Становлення та розвиток студентської преси в Україні.....	8
1.2. Наукові дослідження студентської періодики.....	15
 РОЗДІЛ 2. Специфіка сучасної української студентської преси.....	2
	5
2.1. Загальний огляд сучасної української студентської періодики.....	2
	5
2.2. Газета «Студентська територія»: структура, контент.....	3
	4
ВИСНОВКИ.....	4
	2
 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	4
	5
 ДОДАТКИ.....	5
	1

ВСТУП

Актуальність дослідження. Актуальність дослідження сучасної української студентської преси зумовлена її важливою роллю у формуванні інформаційного простору молодіжного середовища, розвитку медіаграмотності та громадянської свідомості студентської аудиторії. Студентські видання слугують не лише джерелом інформації про навчальний процес та культурно-громадське життя вищих навчальних закладів, а й платформою для самовираження молоді, реалізації журналістських ініціатив, формування критичного мислення, виконуючи низку соціальних, освітніх, виховних та комунікативних функцій. В умовах динамічних суспільно-політичних змін в Україні, зростаючої діджиталізації та трансформації медіасередовища вивчення особливостей функціонування студентської преси є надзвичайно важливим для розуміння її впливу на формування громадської думки та комунікативної культури студентства.

Мета дослідження – проаналізувати сучасну українську студентську пресу.

Завдання нашої роботи:

- розглянути становлення та розвиток студентської преси в Україні;
- вивчити наукові дослідження студентської періодики;
- здійснити загальний огляд сучасної української студентської періодики;
- проаналізувати структуру та контент газети «Студентська територія».

Об'єкт дослідження – українські студентські видання «Аудиторія», «Київський політехнік», «Резонанс», «Я СТУДЕНТ», «#24Project», «Студентська територія».

Предмет дослідження – структура та контент сучасної української студентської періодики.

Методи дослідження. У нашому дослідженні ми використовували такі методи: історичний (для розгляду історії становлення і розвитку

студентської преси в Україні), метод системного аналізу (для вивчення наукових досліджень та теоретичних аспектів студентської періодики); порівняльний (для порівняння студентських видань «Аудиторія», «Київський політехнік», «Резонанс», «Я СТУДЕНТ», «#24Project»); узагальнення (для з'ясування ролі студентської преси в сучасному інформаційному просторі); контент-аналіз (для аналізу структури, жанрів та тематики газети «Студентська територія»).

Джерела дослідження. Дослідженням особливостей студентських медіа займалися О. Гнедаш, А. Грабська, М. Клименко, Н. Кодацька, Р. Кравець, О. Лесюк, О. Мединська, Н. Прокопенко, О. Подоляк, Г. Пристай, Г. Синоруб, К. Сіріньок-Долгарьова, Т. Скороход, В. Слінчук, О. Швед, О. Ятчук та ін. Історичні аспекти студентської періодики вивчали Х. Білограць, О. Гуменюк, А. Животко, М. Кругляк, В. Маруняк, М. Присяжний, М. Тимошик та ін. Конкретні студентські українські видання аналізували М. Агеєва, І. Братина, В. Гандзюк, В. Горбатюк, Г. Лоза, О. Моцяк, Н. Овдієнко, І. Серебрянська та ін.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає в аналізі структури та контенту сучасних українських студентських періодичних видань «Аудиторія», «Київський політехнік», «Резонанс», «Я СТУДЕНТ», «#24Project». Окремо досліджується газета «Студентська територія», що видавалася студентами спеціальності 061 Журналістика факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Результати нашої кваліфікаційної роботи можуть бути використані для написання наукових робіт здобувачів вищої освіти та науковців, а також під час вивчення навчальних дисциплін студентами спеціальності «061 Журналістика».

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати нашого дослідження були представлені під час виступів на всеукраїнських науково-практичних конференціях:

1. III Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених «Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи» (Тернопіль, 9 квітня 2025 р.).
2. Всеукраїнська студентська наукова онлайн-конференція «Актуальні проблеми журналістики» (Полтава, 30 квітня 2025 року).
3. II Всеукраїнська студентська науково-практична онлайн конференція «Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа» (Вінниця, 1 травня 2025 р.).

Публікації. За темою кваліфікаційної роботи опубліковано наукові статті:

1. Рибачук Д. Роль студентських ЗМІ в регіональному медіапросторі. *Журналістика й мистецтво слова: збірник наукових статей* / Гол. редактор Т.О. Цепкало; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вип. 17. Вінниця: ТОВ «Меркюрі-Поділля», 2025. С. 135-138.
2. Рибачук Д. Сайт студентської газети «Харківський університет»: структура, контент. *Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції* / за ред. В.О. Гандзюка. Вінниця : ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2025. С. 140-143.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, що містять 4 підрозділи, висновків, списку використаної літератури (46 джерел) та додатків. Загальний обсяг роботи – 56 сторінок, основний текст викладений на 44 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ПРЕСИ

1.1. Становлення та розвиток студентської преси в Україні

Українська студентська преса має довгу і складну історію становлення та розвитку, що відображає загальні тенденції суспільно-політичних змін і трансформацій в Україні та в системі вищої освіти.

У дослідженні Х. Білограць, присвяченому аналізу суспільно-політичних умов створення та функціонування студентської преси в Україні, запропоновано авторську хронологічну періодизацію розвитку цього сегмента медіа. Перший етап охоплює другу половину XIX століття та триває до 1914 року, що пов'язується із зародженням студентської періодики. Другий етап (1914-1945 рр.) характеризується діяльністю студентських друкованих видань у різних політичних реаліях Наддніпрянщини та Західної України, а також становленням періодики закордонних студентських організацій. Третій етап розвитку (1945-1991 рр.) позначений виданням студентами як офіційних періодичних газет, так і неофіційного самвидаву. Четвертий етап, що розпочався із проголошення незалежності України у 1991 році й триває дотепер, відзначається суттєвими трансформаціями у функціонуванні студентської преси, що стали можливими завдяки розвитку науково-технічного прогресу [3, с. 219].

За дослідженням А. Животко [14], початки української студентської преси датуються 1854-1856 роками. Цей етап характеризується загальним занепадом літературної та журналістської діяльності на українських землях, який тривав до початку 1860-х років, за невеликими винятками. Однією з таких виняткових спроб стало створення рукописного журналу «Самостійне слово», що видавався українськими студентами Київського університету в 1854-1856 роках. Саме з його сторінок вперше пролунав організований голос української студентської молоді.

У 1860-х роках з'явився другий студентський журнал. Це був сатирично-гумористичний рукописний орган Київської громади під назвою «Помийниця», що виходив з 1863 року. Поява цього видання збіглася з трагічними для українського національного руху подіями: 1863 рік ознаменувався запровадженням Валуєвського циркуляру, котрий суттєво обмежив розвиток української мови та культури, спричинивши придушення активності молодого українського культурно-національного середовища.

У 1874 році у Львові з'явився перший спеціалізований студентський орган – журнал «Друг». Це видання академічного кола виходило двічі на місяць і спочатку мало яскраво виражений москвофільський характер. Серед його активних дописувачів були О. Марков, І. Наумович, О. Авдикович. Однак з часом ідеологічна спрямованість видання зазнала суттєвих змін. Завдяки впливу емігранта Михайла Драгоманова, який у 1875 році налагодив зв'язки з українською молоддю, зокрема з Іваном Франком та Михайлом Павликом, «Друг» поступово перетворюється на майданчик для висловлення демократичних, народницьких та національно орієнтованих ідей. Цей етап у розвитку студентської преси важливий не лише з огляду на її змістовну трансформацію, а й як свідчення активізації українського інтелектуального середовища, яке формувалося під впливом європейських демократичних тенденцій та національного відродження [14, с. 183].

Друга половина 1880-х років – важливий етап в історії української студентської преси, позначений налагодженням перших зв'язків київського студентства з пресою західноукраїнських земель. Зокрема, у 1886 році з ініціативи київської студентської громади, а особливо завдяки діяльності студентки О. Доброграєвої, у Львові було започатковано щомісячний літературно-науково-популярний додаток до журналу «Батьківщина». Цей проєкт був не лише свідченням зростання самосвідомості студентської молоді, а й важливою спробою налагодити міжрегіональний інтелектуальний діалог між Наддніпрянщиною та Західною Україною. Завдяки таким ініціативам українське студентство залучалося до

формування спільного інформаційного простору, що сприяло консолідації національної ідентичності.

У 1897 році у Львові було засновано студентське товариство «Основа», котре відіграло важливу роль у консолідації українського студентства в умовах посиленої полонізації Львівської політехніки. Саме завдяки «Основі» з'явилися такі часописи, як «Студентський вісник», «Досвітні вогні» та «Бюлетень». Зі встановленням радянської влади в Західній Україні у 1939 році університет Львівська політехніка почав видавати багатотиражну газету «Червоний технік» (1939-1941), котра слугувала офіційним друкованим органом партійного осередку. Ці публікації відображають як еволюцію студентської журналістики, так і зміну ідеологічного та культурного контекстів [2, с. 230].

У 1903 році в Києві з'явився ще один приклад українського студентського активізму: нелегальний рукописний журнал «Вісник Української Київської Студентської Громади», присвячений висвітленню студентських справ. Незважаючи на обмежене розповсюдження, було підготовлено і видано два випуски. Це видання стало свідченням зростаючого прагнення молоді до самоорганізації, інформування однодумців та пошуку власного голосу в умовах імперських заборон. Такі ініціативи демонструють важливу роль студентської преси як інструменту національного самоствердження та платформи для обговорення актуальних суспільно-політичних питань.

За дослідженням М. Кругляк [19], студенти на початку I світової війни займали активну позицію та оприлюднювали свої погляди в студентських газетах. Під час революційних потрясінь студентська преса відзначала послаблення традиційної політичної ролі студентства, що призвело до так званої «студентської кризи». Її проявами стали політична апатія, внутрішнє розшарування, моральна дезорієнтація, збільшення кількості самогубств. Головною причиною цієї кризи стала відсутність об'єднуючої політичної мети, а також втрата віри в традиційні цінності, притаманні інтелігенції.

Серед студентства посилилися настрої розчарування та відчуження. Водночас початок Першої світової війни 1914 року певний час розглядався як можливість консолідації студентства навколо спільної мети. Однак ця надія виявилася нетривалою, що вкотре продемонструвало глибину кризи студентської ідентичності в умовах суспільно-політичних змін.

Не менш активну участь у створенні та підтримці періодичних видань на початку XX століття брало українське студентство. У Києві в 1909-1914 роках коло студентської інтелігенції, зацікавленої в національно-культурному відродженні, згуртувалося навколо журналу «Українська хата», який редагували П. Богоцький та М. Шаповал (псевдонім М. Сріблянський). Водночас активізувалися українські студенти Політехнічного інституту в Петербурзі. Вони започаткували рукописне видання «Громадянин» (редактор Євген Неронович), але через складні умови вийшло лише два номери. Згодом, у квітні 1913 року, у Петербурзі почав виходити друкований орган Головної ради українського студентства – журнал «Український студент» за редакцією Євгена Нероновича та Олександра Ковалевського. Це видання стало важливим майданчиком для обговорення освітніх, культурних та політичних питань, що хвилювали українське студентство в імперському контексті [14, с. 185].

На західноукраїнських землях на початку XX століття, окрім рукописних студентських видань, таких як, наприклад, орган української студентської організації у Львові «В.У.О.» (за редакцією В. Даниловича, вийшло одне число), почала виходити низка друкованих періодичних видань української молоді. Першим серед них був місячник «Молода Україна» (1900-1906), що виходив за активної участі Б. Старосольського, А. Крушельницького, І. Брика та інших діячів. Пізніше були засновані інші видання, зокрема «Життє» (1912-1914) – неперіодичний орган прогресивної соціалістичної думки, орієнтований на підготовку сил до боротьби за державну незалежність України, а також «Відгуки» (1913) та «Шляхи», що видавалися у 1913-1914 роках Українським студентським союзом за

редакцією Р. Заклинського та Є. Охримовича. Ці видання стали важливим етапом у розвитку української студентської журналістики та сприяли формуванню національної свідомості молоді.

1917-1920 роки характеризувалися активною участю українського студентства у національно-визвольному русі, що знайшло своє відображення у розвитку преси. Здебільшого студенти долучалися до загальноукраїнської журналістики, але в окремих випадках видавали і власні періодичні видання. Серед них – газета «Стерно» (Київ, 1917), гектографічний «Вісник Драгоманівської Організації» у Львові [14, с. 186].

В. Горбатюк відзначає, що навесні 1920 року в Кам'янці-Подільському вийшов подвійний номер студентського журналу «Нова думка». Видання мало літературно-наукове спрямування і видавалося видавничим відділом Ради студентських представників Кам'янець-Подільського державного українського університету. Редактором журналу був Юрій Липа, а адміністративні функції виконував Валеріан Поліщук. Журнал відображав основні тенденції інтелектуального та культурного розвитку українського студентства в період національно-визвольних змагань. Його поява засвідчила прагнення студентства активно долучатися до літературного процесу та наукової дискусії в умовах політичної нестабільності [11, с. 344].

У 1923 році у Львові почав виходити орган студентів-істориків Тайного Українського Університету «Історичний Вісник», а також «Студентські вісті», окремі номери якого були присвячені діяльності Українського університету та розвитку національної культури.

У 1920-1922 роках активізувався розвиток преси українського студентства на еміграції. До перших видань цього періоду можна віднести низку бюлетенів, які, починаючи з центральних, висвітлювали діяльність різних студентських організацій. Основними центрами публікації таких матеріалів були Прага та Подєбради, а також Варшава, Данциг, Берн та інші європейські міста [14, с. 187].

У 1920 році в Празі виходив рукописний і гектографований журнал «Український студент» накладом 30 примірників як орган Ради Студентської громади емігрантів з Великої України. Пізніше, у 1923 році, у Празі також виходив орган цієї громади «Дніпро».

У 1930-х роках діяльність відділу міжнародних зв'язків Центрального Союзу Українського Студентства зберігала загальну спадкоємність з попереднім періодом. Особливо знаменним був 1937 рік, що, за спостереженням О. Гуменюк [13, с. 115] виділяється як найуспішніший рік у міжнародній діяльності організації за весь період її існування. У квітні цього року ЦеСУС узяв участь у Міжнародній виставці студентської культури та мистецтва, що проходила в Неаполі. Організація представила добірку художніх робіт студентів-художників, фотографій та друкованих матеріалів, включаючи студентську пресу та книжкові видання. Участь у цій виставці продемонструвала зростання культурної активності українських студентів на міжнародному рівні та сприяла популяризації їх творчого потенціалу.

ЦеСУС у цей час також видавав журнал «Студентський Шлях», що виходив у Мюнхені у форматі машинописного рукописного видання, що було зумовлено особливостями технічного забезпечення та умовами функціонування української студентської діаспори за кордоном [40, с. 172].

Після Другої світової війни в Австрії залишилася значна кількість українських студентів, які змогли продовжити навчання в університетах Граца, Інсбрука, Зальцбурга та інших міст. З метою організації культурно-освітнього життя українська молодь об'єднувалася у студентські товариства, серед яких найвідомішими були «Січ», «Українське студентське об'єднання» та група «Обнова». Ці організації діяли в рамках Центрального союзу українського студентства, який координував діяльність студентських ініціатив. Це об'єднання сприяло збереженню національної ідентичності та підтримці інтелектуального розвитку української молоді в еміграції. Дослідник еміграції д-р Володимир Маруняк фіксує чотири видання на території Австрії – місячник «Студентський шлях» (Інсбрук-Мюнхен,

1945-1947, 12 чисел), журнал «На варті» (Австрія, 1945, 1 число), місячник «Студентський клич» (Грац, 1947, 2 числа), журнал «Стежі» (Інсбрук – Мюнхен, 1946-1947, 3 числа) [21, с. 413].

Згадана студентська преса, за М. Присяжним, відіграє важливу роль у формуванні національної свідомості та громадянської позиції молоді. Вона часто критикує політичний істеблішмент, зокрема «старих» політиків, яких звинувачують у розколі, відсутності єдності та стратегічного бачення. У цьому контексті студент розглядається як майбутній представник інтелігенції, покликаний формулювати та втілювати національні та соціальні ідеї. Студентська преса покликана стати інструментом мобілізації зусиль для досягнення високих суспільних цілей. Вона ґрунтується на щоденній праці, духовних цінностях християнської етики та фундаментальних елементах національної ідентичності, виконуючи виховну та ідеологічну функції [30, с. 34].

Завдяки згаданим вище виданням відбулось становлення та розвиток української студентської преси.

З розвитком інформаційних технологій та широким використанням соціальних мереж у повсякденному житті студентська преса зазнала значних змін. Традиційні друковані видання поступово почали трансформуватися в цифрові формати, що дозволило студентським медіа не лише зберегти свою аудиторію, а й активно розширювати її завдяки доступності та інтерактивності онлайн-платформ. Т. Скороход та Л. Смола прикладами таких студентських журналів називають студентський журнал Запорізького національного університету «MAGMA», що за недовгий період функціонування (з 30 липня 2017 року по 9 жовтня 2018 року) має лише 17 дописів (<https://www.facebook.com/magma.znu/>) [37, с. 165].

Прикладом студентського видання, колектив якого успішно використовує потенціал соціальної мережі Facebook для створення інтерактивної платформи для спілкування з читачами, є газета Ужгородського національного університету «Погляд». Створивши офіційну

сторінку у Facebook (<https://uk-ua.facebook.com/uzhnu.poglyad/>), редакція забезпечила виданню ширший інформаційний простір для оперативного поширення новин, статей та фоторепортажів, а також для підтримання постійного діалогу з аудиторією. Завдяки системній роботі та зосередженості на актуальних питаннях, що цікавлять студентів та академічну спільноту, сторінка газети набула певної популярності серед користувачів. Станом на 26.04.2025 р. загальна кількість підписників сторінки газети «Погляд» у Facebook становить понад 1700. Це свідчить про активний інтерес до контенту серед студентів, викладачів, випускників та широкого кола читачів, небайдужих до життя університету та регіону.

Отже, зародження студентської преси в Україні відбулося у другій половині XIX століття в умовах активізації національного та громадського руху. Подальший розвиток студентських видань пройшов складні історичні етапи - від цензурних обмежень до здобуття незалежності та утвердження свободи слова. Сьогодні студентська преса продовжує розвиватися як важливий елемент медіаосвіти та платформа для самореалізації молоді.

1.2. Наукові дослідження студентської періодики

Діяльність студентських медіа сприяє розвитку та об'єднанню локальних студентських спільнот. Це досягається через популяризацію культурних, освітніх та соціальних ініціатив, що виникають у студентському середовищі. Такі медіа відіграють важливу роль у формуванні спільних цінностей, активізації громадянської позиції молоді та надають платформу для публічного обговорення актуальних питань. Вони також підвищують обізнаність студентів про події в їхньому середовищі, стимулюючи участь у громадському житті. В результаті створюється сприятливе комунікаційне середовище, яке підтримує взаємодію та співпрацю між різними групами студентів.

Зацікавленість студентства у створенні молодіжних ЗМІ визначається як один із найреальніших механізмів представлення своїх інтересів не лише у навчальному закладі, а й за його межами. У навчальних закладах, що займаються підготовкою здобувачів освіти за спеціальністю «Журналістика», активно здійснюється робота щодо створення студентських засобів масової комунікації [44].

Г. Пристай вважає, що обмежене тлумачення студентських видань як сегмента періодики, в якому основними працівниками є студенти-журналісти, є методологічно некоректним. Таке спрощене визначення зводить функціональну роль студентських медіа до інструменту розвитку професійних навичок у рамках навчальної, науково-дослідницької роботи та підготовки до виробничої практики. Натомість студентські видання слід розглядати як самостійне явище суспільної комунікації, що виконує ширші функції: формування громадянської активності молоді, представлення студентських ініціатив, розвиток критичного мислення та участь у демократичних процесах [29, с. 106].

О. Подоляк дає таке визначення студентській періодиці, що це «періодичне або продовжуване газетне/журнальне видання, основну цільову аудиторію якого складають студенти ВНЗ та яке створюється студентами або за активної їх участі» [27, с. 61]. Т. Білограць до виду «студентська періодика» відносить «друковані та електронні, періодичні й продовжувані, різноманітні територіально за розповсюдженням (чи поширенням) та фінансуванням видання, у яких публікують потрібну й цікаву інформацію для студентів» [5, с. 60]. Дослідниця К. Сірінюк-Долгарьова зазначає, що студентські видання – «це багатофункціональні періодичні та неперіодичні друковані видання, що зазвичай видаються силами студентів певного ЗВО й розповсюджуються на території студмістечка та за його межами» [32, с. 156].

О. Мединська, Н. Прокопенко, Г. Синоруб називають їх різновидом громадянських медіа, «створених та контрольованих громадянами і спрямованими на задоволення їхніх інформаційних потреб» [22, с. 158].

Й. Тінка, Шт. Кругльова відносять студентську періодику до комунітарних медіа, які «функціонують у межах референтної групи, яка утворюється на основі соціальних зв'язків, детермінованих різними специфічними інтересами; медійна продукція суб'єктів є одним із засобів реалізування їхніх цілей» [41, с. 29]. О. Моцяк – представляє їх як «особливий тип видань, що знаходиться на стику молодіжної й корпоративної періодики, характеризується багатофункціональністю й широтою тематики» [23, с. 152]. О. Гнедаш вважає, що вони є корпоративним виданням закладу вищої освіти, мета якого – «передавати інформацію про конкретний заклад освіти, пропагувати цінності навчального закладу, створювати почуття належності до конкретної групи, просувати освітні послуги» [10, с. 37].

Сучасна студентська преса є рупором молодих людей, які здобувають вищу освіту та поступово інтегруються в економічно активне суспільство. Студентські медіа сприяють формуванню інформаційного простору для самореалізації, де молодь може артикулювати власні потреби та цінності. Через періодичні видання студенти представляють свої інтереси, висловлюють позицію щодо актуальних питань, відстоюють свої права. У цьому контексті студентські медіа та органи самоврядування функціонують як інструменти громадянської активності та комунікації. Вони сприяють демократизації університетського середовища, відображаючи думки більшості його учасників та забезпечуючи їхнє право на публічне вираження. На думку В. Іванова, основними функціями студентських ЗМК є інформування студентства та сприяння розвитку гармонійної особистості з визначеною громадянською позицією. Також студентська пресова журналістика виступає цінним досвідом роботи для журналістів-початківців [15].

У більшості закладів вищої освіти вплив студентської преси залишається обмеженим або незначним. Переважна більшість видань є офіційними і створюються з ініціативи адміністрації, що знижує рівень зацікавленості серед студентів. Натомість активна частина студентства

прагне започаткувати незалежні видання, котрі краще відображають реальні інтереси молоді. Такі газети мають вищий рівень актуальності та привабливості для цільової аудиторії, оскільки не є інструментом офіційної комунікації. Незважаючи на обмежений тираж, нерегулярність виходу та труднощі з ресурсами, студентська преса відіграє важливу роль у розвитку професійних компетенцій майбутніх журналістів. Вона також сприяє формуванню активної громадянської позиції та реалізації свободи слова серед студентів.

Дослідники студентської преси зауважують: «Незважаючи на різноманітність форматів, тематика таких засобів масової комунікації не є дуже широкою, оскільки студентські масмедіа зазвичай пропонують переважно розважальні молодіжні матеріали або ж офіційні статті про досягнення вищого навчального закладу і студентів» [17, с. 268]. Редакція студентського видання має забезпечити всебічне висвітлення подій, пов'язаних з життям навчального закладу. Крім того, доцільно публікувати матеріали суспільного, історичного, наукового, просвітницького та науково-популярного, культурно-мистецького характеру. Інформаційна політика такого видання має бути чітко орієнтована на формування національної ідентичності та підтримку патріотичних цінностей. Важливо зберігати різноманітність у формах подачі журналістських матеріалів, що сприяє зростанню інтересу серед читачів. Стиль і лексика публікацій повинні зберігати індивідуальність авторів, редагуванню підлягають лише граматичні та орфографічні помилки. Такий підхід забезпечує автентичність, виразність та оригінальність студентських медіа.

Т. Скороход вважає, що студентську пресу потрібно вміти популяризувати. Дослідниця з'ясувала, що популяризація студентських періодичних видань здійснюється за допомогою зовнішніх та внутрішніх ресурсних підходів. До зовнішніх методів належить організація заходів, спрямованих на розвиток студентських медіа та посилення їхньої ролі у формуванні світогляду молоді, що відбувається за підтримки держави та

профільних інституцій. Внутрішні методи реалізуються самими редакціями студентських видань і передбачають активне залучення аудиторії до читання та взаємодії з контентом. Основна мета такої діяльності – утримання читацької уваги та задоволення інформаційних потреб цільової аудиторії. Важливим елементом внутрішньої стратегії є створення портрету потенційного читача, аналіз його читацьких звичок і тематичних уподобань. Це дозволяє редакції створювати релевантний контент, який відповідає інтересам молодіжної аудиторії [34, с. 169-170]. Редакція студентської періодики, за І. Мудрою, має «мислити мультимедійними категоріями, активно досліджувати своїх споживачів, бо без цього вони не зможуть активно працювати на ринку ЗМІ» [24, с. 273]. Дизайн періодичного видання студентів – засіб забезпечення не тільки високої якості видання, а й зацікавлення читачів» [46, с. 28].

Часто можна зустріти ототожнення студентської періодики з молодіжною. Молодіжна періодика орієнтована на висвітлення тем, актуальних для молоді віком від 14 до 35 років, що визначає її цільову аудиторію. Водночас їй притаманні специфічні риси, які відрізняють її від студентських видань. Зокрема, молодіжні медіа висвітлюють ширше коло соціальних, культурних та суспільно-політичних питань, які стосуються різних категорій молодих людей, а не лише студентської спільноти. Відмінності простежуються як у змістовій, так і в жанровій структурі, форматах подачі матеріалу та редакційній політиці. Тому ототожнення молодіжної періодики зі студентською є некоректним як з наукової, так і з професійної журналістської точки зору. Згідно з дослідницею А. Грабською, «молодіжні видання зареєстровані в Державному комітеті інформаційної політики; прибуткові; співпрацюють з рекламодавцями; постійно фінансуються; з чіткою періодичністю» [12, с. 137].

За аналогією до того, як М. Недопитанський [25, с. 184] виокремлює загальнонаціональну та регіональну періодику, структура студентських видань включає міжвузівські, університетські та факультетські видання, що

відповідає рівню організації та специфіці аудиторії. Така класифікація дозволяє систематизувати студентську пресу за організаційною приналежністю. Відповідно до поділу ЗМІ на бюджетні та комерційні, студентські видання можна поділити на кілька типів фінансування: бюджетні, благодійні, спонсорські та співфінансовані. Такий поділ відображає джерела фінансової підтримки редакційної діяльності, що безпосередньо впливає на незалежність, тематику та обсяг видань. Такий підхід дозволяє глибше проаналізувати функціонування студентської журналістики в сучасному медіапросторі.

Одним із критеріїв класифікації студентської періодики є рівень фахової підготовки її редакційних колективів. Зокрема, дослідниця М. Клименко [16] пропонує розрізняти видання, створені студентами нежурналістських спеціальностей, та пресу, підготовлену майбутніми журналістами чи видавцями. Водночас такий поділ не зовсім виправданий, адже виданнями негуманітарних факультетів можуть керувати фахівці з журналістики чи видавничої справи. Крім того, фахова підготовка редакторів не завжди гарантує високу якість контенту чи оригінальність авторських підходів. Таким чином, критерій професійності є важливим, але недостатнім для повної типології студентських медіа.

Дослідниця І. Братина пропонує такі дуалістичні класифікаційні пари студентської періодики: «періодична – святкова (ювілейна); стінна – багатотиражна; кольорова – чорно-біла; інформаційна – тематична; офіційна – неофіційна (незалежна)» [6, с. 86].

Т. Скороход зважає на критерій «режим доступу», а тому серед студентських медіа виділяє «видання безоплатно або передплатно роздаткові; видання, що їх розміщують на сайтах ВНЗ, та видання, що поширюють у соцмережах» [36, с. 10].

Студентська преса характеризується яскравішим творчим потенціалом, ніж офіційні чи менторські видання. Незважаючи на обмеженість тиражу, нерегулярність виходу та складність у забезпеченні ресурсами, вона

залишається актуальною та привабливою для молодіжної аудиторії. Для матеріалів характерна вільна мова викладу, що відображає прагнення до мовної свободи та експериментів з формою. Зокрема, В. Слінчук спостерігає вживання різнопланових засобів «осучаснення» мовлення [38, с. 16]. Активно використовуються інноваційні мовні засоби, зокрема, елементи розмовної мови, жаргонізми, сленг, стилістичні трансформації. Такий підхід сприяє формуванню альтернативного дискурсу та вираженню актуальних настроїв молодіжного середовища.

Т. Скороход також звертає увагу на те, що офіційні видання закладів вищої освіти, неофіційні університетські медіа, незалежні студентські видання та друковані чи електронні ресурси, створені студентськими організаціями, по-різному представляють теми, орієнтовані на студентську аудиторію. Незалежні студентські медіа, як правило, зосереджуються на критичних публікаціях, аналітичних матеріалах та журналістських розслідуваннях. Натомість контент корпоративних університетських медіа характеризується меншою свободою у вираженні авторської позиції, що зумовлено необхідністю дотримуватися офіційної риторики адміністрації університету. У таких виданнях переважають інформаційні повідомлення, офіційні заяви та інтерв'ю з представниками адміністрації університету [33, с. 188-189].

Х. Білограць вважає, що завдяки розвитку інтернету сучасна студентська газета може забезпечити повну незалежність як від цензури, так і від впливу спонсорів на редакційну політику та фінансову підтримку. Однією з важливих переваг електронної газети є те, що вона може працювати і розвиватися незалежно від географічного розташування редакції та журналістів. За наявності підключення до інтернету забезпечується постійний зв'язок між учасниками редакційного процесу, що дозволяє забезпечити стабільність і динамічність видання. Таким чином, електронні студентські газети мають всі передумови для довготривалого

існування, на відміну від видань-одноденок, котрі зазвичай з'являються і швидко зникають у студентському середовищі [4, с. 59].

За дослідженням Н. Солодюк, студентська періодика, що виникає в межах навчальних курсів у форматі видавничих проєктів, виконує функцію особистісно орієнтованого навчального методу. Її сутність полягає в залученні студентів до самостійної розробки актуальних проблем і представлення отриманих результатів у практичній, публікаційній формі. Така діяльність сприяє розвитку професійних компетентностей, дослідницьких навичок і креативності майбутніх фахівців [39, с. 210].

Т. Авксентьева також вважає, що студентські періодичні видання відіграють важливу роль як інструмент медіаосвіти для формування світогляду студентів в умовах становлення інформаційного суспільства. У сучасну епоху стрімкого розвитку цифрових технологій та глобалізації комунікаційних процесів саме студентські медіа сприяють набуттю навичок критичного мислення, вмінню аналізувати та інтерпретувати інформацію, формуванню активної громадянської позиції. Вони є не лише засобом професійної підготовки майбутніх журналістів та медіафахівців, а й важливим чинником соціалізації, самовираження та розвитку творчого потенціалу студентів [1, с. 75].

Д. Фатєєва відзначає, що феномен студентської періодики як інструменту медіаосвіти полягає в її здатності сприяти всебічному розвитку особистості студента через залучення до створення та аналізу медіапродуктів на основі матеріалів конкретного видання. Студентська преса є ефективним інструментом формування культури спілкування з медіа, що є вкрай необхідним у сучасному інформаційному суспільстві. Така діяльність забезпечує цілеспрямований, систематичний і безперервний процес розвитку особистості з використанням як традиційних, так і нових медіа, спрямований на набуття базових навичок медіаграмотності (перший етап медіаосвіти). Наступним етапом є формування медіакомпетентності – здатності критично оцінювати інформаційні потоки – та медіакультури особистості,

що передбачає свідоме та відповідальне споживання, створення та поширення медіапродукції [42, с. 27].

Студентська періодика, за Н. Овдієнко, це «один із найголовніших важелів демократії в системі національної вищої освіти» [26, с. 113]. Ще однією важливою характеристикою студентських періодичних видань є об'єктивність висвітлення подій. Студентські автори відіграють ключову роль у наданні достовірної інформації, інформуванні читачів про важливі події в університетському житті та розкритті тем і історій, які можуть бути проігноровані зовнішніми, місцевими або заангажованими ЗМІ. Як наслідок, студентські видання слугують достовірним джерелом інформації, що дозволяє скласти більш повну та неупереджену картину поточних процесів у студентській спільноті [46].

Отже, студентська преса є важливим засобом самовираження молоді та формування її світогляду в інформаційному суспільстві. Вона сприяє розвитку медіаграмотності, критичного мислення та професійних журналістських навичок. Студентські видання дозволяють оперативно реагувати на актуальні події та висвітлювати теми, важливі для молодіжного середовища. Таким чином, студентська преса відіграє значну роль у формуванні активної та відповідальної громадянської позиції молоді.

Висновки до розділу. Студентська преса в Україні зародилася у другій половині XIX століття на хвилі національного відродження та суспільно-політичних змін. Спочатку ці видання мали переважно громадсько-просвітницький характер і часто стикалися з цензурними обмеженнями. У міжвоєнний період розвиток студентської періодики відбувався як у складних політичних умовах всередині країни, так і за її межами. За радянських часів студентська преса стала офіційною, хоча паралельно існували прояви самвидаву як альтернативної форми самовираження. Після здобуття Україною незалежності студентські медіа отримали можливість вільно розвиватися, що сприяло активному

поширенню незалежної журналістики серед молоді. Сьогодні студентська преса є важливою платформою для набуття професійних навичок, формування громадянської позиції та розвитку медіакомпетентності.

Студентська преса має свою специфіку, що проявляється в акцентуванні уваги на актуальних для молоді темах, таких як освіта, кар'єра, дозвілля та соціальні ініціативи. Вона часто слугує платформою для самовираження студентів, дозволяючи їм висловлювати свою думку з різних суспільних питань. Оскільки студентські видання часто створюються за участі молодих авторів, це сприяє розвитку творчого потенціалу та формуванню медіаосвітньої компетентності. Такі видання часто більш відкриті до інноваційних форматів і нових медіатехнологій, оскільки молодь швидше адаптується до змін. Вони є незалежними за своєю природою, що дозволяє студентам відкрито обговорювати питання, які можуть бути пропущені традиційними медіа. Студентська преса також відіграє важливу роль у формуванні громадської думки серед молоді, сприяючи її активній участі в суспільному житті.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ПРЕСИ

2.1. Загальний огляд сучасної української студентської періодики

Сучасні студентські видання вже давно стали невід’ємною частиною інформаційного простору друкованих та онлайн-ЗМІ. Їх присутність є стабільною, а кількість продовжує зростати, що свідчить про високий рівень активності студентських спільнот. Більшість вищих навчальних закладів мають власні інформаційні ресурси – газети, журнали чи листівки, що виконують комунікативну та освітню функцію. Вони інформують студентську аудиторію про внутрішнє життя університету, а також про національні та міжнародні події. Така преса сприяє інтеграції молоді в суспільний дискурс та формуванню критичного мислення.

Університетські видання активно функціонують у провідних закладах вищої освіти України, демонструючи різноманітність тематик і форматів. Зокрема, у КНУ імені Тараса Шевченка виходять газети «Студентська координата», «Молодий журналіст» та «Університет». Львівський національний університет імені Івана Франка друкує видання під назвою «Каменярь». В Острозькій академії видається однойменна газета — «Острозька академія». Київська та Львівська політехніки мають власні відомі видання — «Київський політехнік» і «Аудиторія» відповідно.

Тижневик «Аудиторія» (див. Додаток А). Це одне з найперших видань Національного університету «Львівська політехніка», що бере свій початок з 8 жовтня 1946 року і спочатку мала назву «Радянський студент». Перестала випускатись у 2020 році. У 1990 р. газета змінила назву на «Львівський політехнік», а сучасну назву отримала в 1997 році. У радянський період студентська газета перебувала під ідеологічним контролем влади, що призводило до появи не завжди об’єктивних та упереджених матеріалів. Водночас редакція намагалася зберігати вектор відстоювання інтересів студентської спільноти. Основний зміст видання був

зосереджений на висвітленні університетського життя: навчального процесу, наукових досягнень, культурних заходів, дозвілля молоді. Незважаючи на політичні обмеження, газеті вдалося зберегти цю гуманітарно-просвітницьку спрямованість. У сучасний період вона значно розширила свої тематичні горизонти, доповнивши традиційну проблематику висвітленням подій національного та міжнародного масштабу. Така еволюція свідчить про поступову демократизацію медіа-простору та зростання редакційної автономії [20].

Газета мала близько 20 сторінок і виходила щотижня. Редакція газети «Аудиторія» діяла на підставі «Положення про освітній студентський тижневик», затвердженого Національним університетом «Львівська політехніка», що регулював основні аспекти діяльності видання. Він визначав мету, предмет діяльності, а також обов'язки, права та внутрішню структуру редакції. Такий підхід забезпечує організованість та правову визначеність у функціонуванні студентських ЗМІ.

Постійні рубрики газети: «Ваша думка», «Nota bene», «Студії», «Суспільство», «Молодіжна політика», «Фізкультура і спорт», «Культура», «Перерва», «Реклама та оголошення». Періодичні рубрики включають в себе наступні: «Вітальня», «Просвіта» та «У фокусі». Матеріали студентського тижневика «Аудиторія» висвітлюють не лише події, пов'язані з життям університетської спільноти, а й теми загальнодержавного значення, зокрема політичні та соціальні процеси. Крім того, у структурі видання є рубрики, присвячені організації дозвілля читачів, які включають інтелектуальні та розважальні елементи, такі як кросворди та конкурси.

Газета «Київський політехнік» (див. Додаток Б). Це газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Офіційною датою заснування газети «Київський політехнік» вважається 21 квітня 1927 року, коли вийшов її перший номер. Першим редактором був Іван Леонтійович Мойся (Іван Ле) – учасник фронтових дій, активіст молодіжного руху, майбутній український

письменник. Видання відіграло важливу роль у становленні студентської журналістики, даючи молодим людям можливість отримати досвід роботи у сфері мас-медіа. Таким чином, студентська преса стала платформою для творчої самореалізації та професійного зростання [20, с. 29].

Газета «Київський політехнік» розпочала своє існування як друковане видання, але до 1929 року через фінансові труднощі тимчасово перейшла на випуск рукописної стінгазети. Перші випуски були двомовними: матеріали публікувалися українською та російською мовами. Це відповідало духу «періоду українізації», коли суспільство активно зверталось до національних витоків, але тексти публікувалися в тому мовному варіанті, який пропонували автори. Такий підхід демонструє відкритість і гнучкість студентської преси в контексті культурних і політичних змін.

Протягом своєї історії газета кілька разів змінювала назву, відображаючи тогочасні політичні та ідеологічні трансформації. У 1929 році газета була перейменована на «КПІ», а з 1930 року почала виходити під назвою «За хлібні кадри». У наступні роки з'являються нові назви: «Пролетарський студент» (1934), «Радянський студент» (1936), «За радянського інженера» (1949). Кожна з них була адаптована до духу відповідної епохи. Лише у 1988 році газета повернулася до своєї історичної назви – «Київський політехнік».

Тижневик «Київський політехнік» має 4 сторінки і характеризується незалежною редакційною політикою та самостійністю у висвітленні актуальних питань. Вона не підпорядкована адміністрації університету, органам державної влади, політичним партіям, громадським чи профспілковим організаціям. Редакційна колегія самостійно обирає тематику публікацій, дотримуючись загального стилю та концепції видання. Важливою особливістю є повна автономія у прийнятті рішень про публікацію матеріалів – останнє слово завжди залишається за редакцією. Такий підхід допомагає підтримувати журналістські стандарти, неупередженість та об'єктивність.

До підготовки газети активно долучаються студенти, викладачі та науковці. Це сприяє різноманітності тематики та стилістичній різноплановості матеріалів. Газета регулярно висвітлює аматорські заходи, як, наприклад, у статті «Хоровий фестиваль у Франції» (2014. №26), а також знайомить читачів з досягненнями вітчизняної та світової науки і техніки, як це видно зі статті «Перша інноваційна екосистема в Україні» (2014. №26), присвяченій міжнародному співробітництву та науковим ініціативам.

Попри відсутність чіткого внутрішнього поділу на розділи, зміст газети «Київський політехнік» дозволяє виокремити три основні тематичні блоки. Перший охоплює матеріали, присвячені освітньому процесу, де публікуються новини про атестацію, конференції, олімпіади, спортивні змагання, наприклад «Олімпіада з теоретичної механіки 2014» (2014. №12). Другий блок представляє міжнародну діяльність університету, зокрема участь студентів у конференціях та освітніх програмах, наприклад, «Удосконалення з ESTIEM (European Students of Industrial Engineering and Management)» (2014. №18). Третій блок висвітлює культурне життя студентів, включаючи конкурси, виставки, творчі заходи та громадську діяльність, наприклад, «Таланти КПП» – 2013» (2013. №41). Такий тематичний поділ дає комплексне уявлення про життя університету, сприяючи формуванню єдиного інформаційного простору.

Газета «Резонанс» (див. Додаток В). Газета Сумського державного університету виходить з 29 жовтня 1991 року на підставі свідоцтва про державну реєстрацію № 020 [8]. За час свого існування газета стала не лише літописцем університетського життя, а й важливим елементом формування інформаційного простору серед студентів, викладачів, громадськості. За час існування газети вийшло майже 350 номерів. Навіть у складні економічні часи (1994-1997 рр.) Сумський державний університет не припиняв її видання, розуміючи важливість друкованого засобу масової інформації.

Після відкриття спеціальності «Журналістика» в Сумському державному університеті газета «Резонанс» стала базовим майданчиком для

практичної підготовки студентів. Це дало можливість майбутнім журналістам отримати перший досвід роботи в медіа. Десятки випускників факультету журналістики та філології дебютували на сторінках «Резонансу». Сьогодні багато з них працюють у ЗМІ Сумщини та інших регіонів України.

Газета «Резонанс» розповсюджується не тільки в базовому закладі вищої освіти, а й в інших структурах СумДУ, зокрема в Конотопському та Шосткинському інститутах, Медичному інституті, Машинобудівному коледжі та інших підрозділах. Видання також розповсюджується серед учасників обласних та всеукраїнських турнірів юних журналістів, а також серед учасників різноманітних шкільних конкурсів. Завдяки цьому газета сприяє популяризації діяльності університету та підтримує імідж навчального закладу серед молоді.

З 2004 по 2014 рік газета «Резонанс» виходила у форматі восьми колонок на восьми сторінках. З 2015 року газета зазнала суттєвого оновлення: обсяг видання збільшився до дванадцяти сторінок з двоколонковою версткою. Протягом усього часу існування газети шрифтовий дизайн залишався незмінним, що забезпечувало візуальну впізнаваність видання. Однак еволюція кольорової гами демонструє певні зміни: до 2011 року домінуючим кольором був яскраво-блакитний, котрий у 2015 році був замінений на помірний синій відтінок. Такі трансформації демонструють прагнення редакції адаптувати візуальний стиль газети до сучасних стандартів дизайну друкованих ЗМІ.

До 2008 року в газеті «Резонанс» використовували виключно чорно-білі фотографії. З 2008 року до верстки додаються кольорові зображення, але вони не витіснили повністю чорно-білу фотографію. Протягом усього періоду існування (до 2015 року) загальна кількість фотоілюстрацій у номерах залишалася стабільною. Таке поступове впровадження кольорових елементів демонструє еволюцію візуальної політики видання та прагнення адаптуватися до нових вимог медіаринку.

Н. Подоляка та А. Рубцова дослідили газету «Резонанс»: «Незмінним до 2014 р. був і наклад видання – 1000 примірників. Але у 2015 р. спостерігаємо зменшення тиражу до 300. Таку зміну можна обґрунтувати тим, що газета доступна в електронному форматі і саме у такому вигляді її переглядає основна читацька аудиторія, тож видавати попередні 1000 примірників немає сенсу» [28, с. 42-43].

Редакція газети «Резонанс» послідовно дотримується принципів об'єктивності, неупередженості та незаангажованості у висвітленні фактів, подій та суспільних процесів, про які вона інформує своїх читачів. Такий підхід сприяє зміцненню довіри до газети як до джерела якісної, збалансованої інформації.

Журнал «Я СТУДЕНТ» (див. Додаток Г). Журнал «Я СТУДЕНТ» – єдиний глянцевий молодіжний журнал в Україні, що виходить з 1997 року. Видання офіційно зареєстроване як засіб масової інформації в Міжнародному центрі періодичних видань у Парижі та Державній реєстраційній службі України. Авторами матеріалів журналу є студенти різних українських закладів вищої освіти, які готують публікації як для друкованої версії, так і для власного інформаційного порталу (ya-student.com.ua), де редакція жартівливо позиціонує себе як «журнал, який читають не лише на парах». Це видання відіграє важливу роль у професійному становленні студентів-журналістів, надаючи майданчик для публікацій, котрі відображають інтереси та проблеми молодіжної аудиторії.

Редакція журналу орієнтована на відродження сегменту молодіжної преси в Україні. Видання має на меті надати молодим авторам платформу для відкритого висловлення своїх поглядів на актуальні суспільні проблеми. Журнал також слугує рупором для лідерів студентського самоврядування різних університетів. Крім того, він слугує творчою платформою для залучення активної та креативної молоді до суспільного діалогу та журналістської практики.

Журнал має підзаголовок «Журнал для студентів усіх поколінь», що відображає концепцію видання: автори послідовно доводять у своїх матеріалах ідею про те, що отримати статус студента можна в будь-якому віці і вести активне студентське життя. Структура журналу включає низку тематичних рубрик, що охоплюють широке коло питань, пов'язаних з освітою, дозвіллям та саморозвитком. Часопис містить такі рубрики: «Новини освіти», «Освіта UA», «Освіта за кордоном», «Освіта та кар'єра», «Студентський спорт», «Студенту на замітку», «Студенти за межами України», «Тренди», «Обличчя з обкладинки», «Історія успіху», «Зіркове інтерв'ю», «Можливості», «Корисно знати», «Відпочинь», «Що почитати?» та інші. Таке тематичне розмаїття допомагає залучити широку аудиторію читачів і відповідає потребам сучасного студентства.

Героями журналу є студенти, як ті, що тільки починають свою професійну кар'єру, так і ті, що вже досягли значних результатів у науковій, мистецькій, спортивній діяльності. Також на сторінках часопису публікують про топ-менеджерів, підприємців, державних діячів, чиновників, відомих особистостей зі сфер культури, шоу-бізнесу, театру та кіно. Таким чином, видання виконує важливу функцію створення позитивних прикладів для студентської аудиторії, сприяючи розвитку їхніх професійних амбіцій та підвищенню мотивації до самореалізації.

Архів журналу охоплює щомісячні випуски з 1997 року по теперішній час. До 2005 року журнал виходив російською мовою. Випуски 2006 року є двомовними, оскільки містять матеріали російською та українською мовами. З 2009 року всі публікації журналу виходять виключно українською мовою.

І. Серебрянська дослідила експлікацію концепту «освіта» у часописі «Я СТУДЕНТ» і дійшла висновку, що цей журнал демонструє різні, часом протилежні погляди на вітчизняну освіту очима наших студентів. Уся сукупність окреслених у статті смислів, що формують концепт “освіта”, прозоро відображає стан не тільки освітньої сфери, а й українського суспільства в цілому: є проблеми, проте є й позитивні зрушення. На

мовному рівні їх репрезентують амбівалентно забарвлені слова, словосполучення, фразеологізми» [31, с. 117].

Журнал «#24Project» (див. Додаток Г). Студентський журнал «#24Project» є частиною проєкту «Журнал за 24 години», започаткованого ініціативною групою студентів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Концепція цього видання передбачає залучення студентів з різних вищих навчальних закладів України до створення єдиного, якісного міжуніверситетського інформаційного ресурсу. Медійна діяльність та робота в команді протягом 24 годин надає студентам можливість реалізувати право на інформаційну свободу, доступ до інформації та її поширення, а також висловлювати свою думку щодо різноманітних явищ та подій. Успіх медіасистеми студентського журналу безпосередньо залежить від рівня підготовки його творців та їхньої здатності ефективно створювати актуальний і якісний контент, що відповідає сучасним вимогам до ЗМІ.

Рубрика «Особистості» висвітлює історії маловідомих та відомих студентів, які мають унікальні здібності чи досягнення. Він також знайомить читачів з молодими талантами в різних галузях, зокрема музиці та науці, успішними студентами, які вже досягли значних результатів у професійній діяльності, та перспективними науковцями, які обіцяють бути лідерами у своїх галузях. Наприклад, публікація «Розумний та успішний: один із творців наносупутника» (#24Project. 2015. № 3. 26 квітня).

Рубрика «Громадське життя» висвітлює важливі офіційні рішення, зустрічі та нововведення, які можуть мати значний вплив на студентську спільноту. В основі контенту – матеріали на актуальні теми, що відображають нагальні потреби студентської спільноти. Значна увага приділяється так званим «гарячим темам» та «сезонним темам», зокрема, питанням, пов'язаним з періодами сесій, літніх канікул та вступної кампанії. Наприклад, публікація «Диплом за 22» (#24Project. 2015. № 4. 29 червня).

У виданні «#24Project» можна знайти також інші рубрики: «Ревізор», «Самоврядування», «Новини студентського життя», «Відпочивати чи працювати», «Найочікуваніші кінострічки», «Афіша. Музичні івенти», «Must read: найтепліші книги», «Афіша. Фестивалі» та ін. Формат студентського видання включає також розміщення іміджевих матеріалів, спрямованих на популяризацію закладів вищої освіти України. У межах цієї діяльності публікуються аналітичні статті, що висвітлюють специфіку функціонування та особливості освітніх програм окремих навчальних установ.

Т. Скороход відзначає, що студентський журнал «#24Project» «своїм тематичним спрямуванням створює почуття належності до особливої групи молодих людей – студентства. Матеріали та рубрики студентського видання стосуються пропаганди цінностей навчальних закладів України, просування освітніх послуг, інформування читачів про процеси, які відбуваються в навчальних закладах та студмістечках» [35, с. 34]. Такі заходи не лише сприяють формуванню позитивного іміджу навчальних закладів, а й допомагають студентам зорієнтуватися у розмаїтті освітніх можливостей, що пропонуються в Україні.

Отже, студентські видання «Аудиторія», «Київський політехнік», «Резонанс», «Я СТУДЕНТ», «#24Project» відображають розмаїття медіаініціатив серед молоді в Україні, сприяючи розвитку студентської преси. Вони охоплюють широкий спектр тем, від освіти та науки до культурних та соціальних ініціатив, забезпечуючи платформу для самовираження студентів. Ці видання відіграють важливу роль у формуванні медіакультури студентської спільноти, сприяють розвитку критичного мислення та активної громадянської позиції серед молоді. Загалом студентська преса відіграє важливу роль у розвитку сучасного освітнього середовища, сприяючи збереженню та вдосконаленню академічних традицій і соціальної взаємодії між студентами та викладачами.

2.2. Газета «Студентська територія»: структура, контент

Студентські газети є важливим елементом комунікації у закладах вищої освіти, оскільки вони відображають життя університетської спільноти та сприяють розвитку культурної та соціальної активності серед студентів. Вони слугують платформою для висловлення думок та ідей молоді, дають змогу студентам брати участь у медійних процесах та формувати власну громадянську позицію. Ці видання мають унікальний формат, що поєднує академічний підхід з елементами розважального контенту, а це робить їх цікавими та доступними для молодшої аудиторії. Студентські газети дозволяють висвітлювати важливі події в університетах, обговорювати актуальні соціальні та культурні теми, слугують платформою для творчості. Вони не лише інформують, а й сприяють формуванню соціальних зв'язків між студентами та розвитку їхніх журналістських навичок.

Саме такою є газета «Студентська територія», що видавалася студентами спеціальності «061 Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського з 2006 по 2018 рр. Від самого початку газета «Студентська територія» мала на меті створити власний унікальний простір, де студенти могли б знаходити інформацію, відмінну від масових новин, але водночас актуальну для їхнього життя. Вона прагнула не ізолюватися від зовнішнього світу, а бути його частиною, відображаючи найважливіші події та зміни, що відбуваються в суспільстві. У світі, де події змінюються зі стрімкою швидкістю, «Студентська територія» стала своєрідним фільтром, що відбирає для своїх читачів найпомітніше, найцікавіше та найкорисніше. Газета стала майданчиком для голосу студентів, дозволяючи їм висловлювати свою думку, обговорювати проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення.

В. Гандзюк так охарактеризував студентське видання ВДПУ ім. М. Коцюбинського: «“Студентська територія” вільна від бульварного словоблуддя, чиста від низькопробної, суперечливої, недостовірної і

неперевіреної інформації. Чимало нині йдеться про свободу слова, проте забувається про елементи високої моралі, етики та людської гідності. Відтак, на газетних шпальтах карбується тільки літературне, відшліфоване слово, панують розумна думка й позитивна аура...» [9].

Газета «Студентська територія» виходила один раз на місяць, і, незважаючи на свій обмежений розмір – 8 сторінок формату А3, пізніше – формату А4, надавала своїм читачам різноманітні матеріали, що відображали актуальні події студентського життя. Тираж газети становив 2000 примірників, що дозволяло максимально охопити аудиторію серед студентів та викладачів. Структура матеріалів газети добре продумана і дозволяє читачам швидко орієнтуватися в різних розділах. На титульній сторінці, що від 2010 року стала кольоровою, розміщено назву та логотип газети (див. Додаток Д), що додає їй впізнаваності та стилю.

Роботу газети «Студентська територія» координував головний редактор Віталій Гандзюк, член Національної спілки журналістів України, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики. Його досвід і професіоналізм у галузі журналістики та комунікацій забезпечили високу якість матеріалів, що публікувалися у виданні. Віталій Гандзюк не лише здійснював редакційне керівництво, але й відповідав за зміст новинних сторінок, забезпечуючи їх відповідність стандартам журналістики та етики. Завдяки його професійному підходу газета «Студентська територія» мала змогу публікувати якісні та актуальні матеріали, що відповідали інтересам студентської спільноти. Головний редактор активно залучав студентів до роботи в редакції, надаючи їм можливість реалізувати свої журналістські амбіції та отримати цінний досвід.

Про якість газетних матеріалів свідчать факти, що «газета «Студентська територія» «взяла участь у П'ятій Всеукраїнській виставці газетних видань молоді “Молодіжний акцент” у Запоріжжі, де виборола друге місце. У грудні 2010 р. наш часопис на однойменному форумі посів

почесне перше місце, ставши кращим студентським виданням України. У 2011 р. газета знову здобула перемогу і визнання» [18].

Комп'ютерна верстка та дизайн часопису «Студентська територія» здійснювалася на технічній базі редакції газети та обласного тижневика «33-ій канал», що дозволяло забезпечити високу якість оформлення та зручність сприйняття матеріалів. Це надало газеті професійного вигляду, що підвищувало її привабливість серед студентської аудиторії. Фінансування видання здійснювалося за рахунок коштів спецфонду університету, що дозволяло покривати витрати на виробництво та розповсюдження газети. Це забезпечило стабільну роботу редакції протягом 12-ти років та дозволяло підтримувати регулярний випуск.

Ми проаналізували випуски газети за різні роки і з'ясували, що рубрикація є дуже різноманітною, що відповідає широкому спектру тематики. Розглянемо детальніше рубрики в номерах зі різні роки.

Так, «Студентська територія» за 2008 р. №1 (13) містить рубрики: Із потоку новин, Наші гості, Світ захоплень, Експрес-опитування.

«Студентська територія» за 2009 р. №9 (29) має такі рубрики: Із потоку новин, До джерел, Зустріч, На часі, Галерея, Фотофакт, Родом із педагогічного, Назад у майбутнє, Замітки на полях, Презентація, Раритети, Книга номера, А ви і не знали, Вірші з шухляди, Потаємне, Образок, Кіоск муз, Ровесники, Творчі люди, Моя професія, Соцопитування, Дзеркальце моє, скажи..., Подорожуємо разом, Усміхнись.

«Студентська територія» за 2010 р. №9 (39) поділена на такі рубрики: Із потоку новин, Знай наших!, Знайомство зблизька, Майстер-клас, Енциклопедія, Спортивний щоденник, Замітки на полях, Рубрика однієї книжки, Подія, Книга номера, Вірші з шухляди, Настрій, Сторінка щоденника, Абсурд, Святкове, Бліц-інтерв'ю, Експрес-опитування, Із блокнота, Учительський портрет, Фотоконкурс, Життя у мандрах.

«Студентська територія» за 2011 р. №6 (45) має таку рубрикацію: Відомі випускники, Час диктує, Із потоку новин, Незабутнє, Студмістечко, Із

блокнота, МОБілізація, Спортивний щоденник, Учительський портрет, Ровесники, Не провінційне кіно, Я так думаю..., Без табу, Експрес-опитування, Любовний трикутник, Позиція, Рефлексії, Обличчя реальності, Вірші з шухляди, Образок, Студенти за кордоном, У місті.

«Студентська територія» за 2012 р. №3 (50) розділена на такі рубрики: Відомі випускники, Із потоку новин, Творчі зустрічі, Живий класик, Спортивний щоденник, МОБілізація, Зустрічі, Студмістечко, Браття по крові, Ровесники, Учительський портрет, Зручний ракурс, Час диктує..., Спільна територія, Експрес-опитування, Одвічні запитання, Із життя, Кулінарні витребеньки, Враження, Вірші з шухляди, Альманах, На перехресті долі, На дозвіллі, Атомне століття.

«Студентська територія» за 2013 р. №1 (57) ділиться на такі рубрики: Із потоку новин, Відлуння свята, Спортивний щоденник, Наші в столиці, Гордимися!, Добра справа, Мистецтво, Відкрите суспільство, Ровесники, Подруга, експрес-опитування, Родом із педагогічного, Подорожуємо Україною, Інтерв'ю за ґратами, Кулінарні витребеньки, Спостереження, Зимові абстракції, На дозвіллі, Веселі усмішки, З поетичної кишені, Сокровенне, Фільм номера, Студентський синдром, Читай, переглядай, Студентський гумор.

«Студентська територія» за 2014 р. №3 (69) має такі рубрики: Ровесники, Редакційні нотатки, Із потоку новин, Досягнення, На дозвіллі, Благодійність, На книжкову полицю, Мовою статистики, Енциклопедія здоров'я, Віртуально, А ви і не знали, Родом із педагогічного, Учительський портрет, Справи сердечні, Ліричний відступ, Паралельний світ, Експрес-опитування, Поетична вітальня, Настрій, Життєві історії, Викладач радить..., Проба пера, Етюд, Кулінарні витребеньки, Цікавинки, Мовні цікавинки від Даринки, Неймовірно – очевидне.

«Студентська територія» за 2017 р. №16 (82) представлена такими рубриками: Редакційні нотатки, Зустріч, Таїна фаху, Майстер-клас, Спортивний щоденник, За лаштунками, Монолог душі, Рефлексії,

Студентський синдром, Думки вголос, Із поетичної шухляди, Творча кухня, Актуальна тема, Таємний лист.

«Студентська територія» за 2018 р. №4 (86) містить такі рубрики: Незвичайна подорож, Традиції, Творчі люди, Літературні звершення, Лицарі сучасності, Всерйоз і жартома, Між нами, дівчатами..., Абстрагована реальність, Покоління next, Сторінка щоденника, Поетичне досє, Осінні мелодії, Таємний лист.

Таким чином, протягом багатьох років газета «Студентська територія» демонструє багатогранність та динамічний розвиток своїх рубрик, що відображає широкий спектр інтересів студентської аудиторії. Від традиційних новинних рубрик «З потоку новин» та «Спортивний щоденник» до більш глибоких культурних та соціальних тем, у котрих висвітлюються рубрики «Творчі люди», «Мистецтво», «Сердечні справи» та «Кулінарні шедеври», газета активно долучається до різних аспектів студентського життя. Важливою частиною видання є рубрики, що пропонують творчі можливості та самовираження, такі як «Вірші з шухляди», «Родом з педагогічного», «Поетичне досє». Крім того, багато матеріалів присвячено актуальним соціальним питанням, інтерв'ю з відомими людьми та дискусіям про освіту і студентське життя. Газета також створює платформу для різноманітних експрес-опитувань, соціальних тем та благодійних ініціатив, що сприяють формуванню активної студентської спільноти та розвитку критичного мислення у читачів.

Беручи до уваги таке широке розмаїття рубрик і тем, відповідно варто розглянути жанрове наповнення газети «Студентська територія».

Аналітичних жанрів у цьому виданні зустрічається не дуже багато. Проте інколи можна прочитати аналітичні статті. Наприклад, аналітична стаття Андрія Коверзюка «Вплив “пацанських пабліків” на юнацтво» (Студентська територія. 2014. №14 (80). 26 вересня. С. 6) або стаття Катерини нагорної «Майдан як поп-культура, або Мода на Україну» (Студентська територія. 2014. №14 (80). 26 вересня. С. 3). Рецензії також

можна знайти на сторінках газети «Студентська територія». Наприклад, матеріал Ірини Паламарчук «Українське кіно: сучасність» (Студентська територія. 2013. №7 (63). С. 6) є рецензією на такі українські кінострічки: «Мамай» Олеся Саніна, «Штольня» (продюсер та оператор Олексій Хорошко, режисер Любомир Кобильчук), «Той, хто пройшов крізь вогонь» (режисер Михайло Ілленко), «Тіні незабутих предків» (режисер Любомир Левицький) та ін.

Інформаційні жанри представлені замітками, новинними повідомленнями, інтерв'ю. Замітки здебільшого містяться в рубриці «Із потоку новин». Наприклад, замітка про восьмий міжвузівський семінар «Мова – шлях до порозуміння та співробітництва», присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та організований Вінницьким національним технічним університетом (автор – Марина Дяченко) (Студентська територія. 2014. №10 (76). 30 травня. С. 2). Прикладом новинного повідомлення може бути матеріал Наталі Свириди «Поки живуть українські діалекти – живе Україна» про студентську науково-практичну конференцію з діалектологічної практики «З народних джерел» (Студентська територія. 2009. №9 (29). С. 2). Прикладом інтерв'ю є публікація Яни Стратійчук «Надія Бірюкова: “Жінка приваблива, коли в неї все в гармонії”» (Студентська територія. 2014. №6 (72). С. 8). Тут студентка-журналістка проводить інтерв'ю з Надією Володимирівною Бірюковою, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Художні жанри представлені нарисами, есе, поезіями. Прикладом нарису є публікація Наталії Гавриш «Вчаться в тих, кого люблять» із рубрики «Родом із педагогічного» (Студентська територія. 2014. №1 (67). 10 січня. С. 4). Тут розповідається про викладачку історії Вінницької ЗОШ №16 Олену Олексіївну Симолюк. Прикладом есе є публікація Світлани Литвак «Гуманність і творчість – два вірних крила» (Студентська територія. 2014. №6 (72). 21 березня. С. 4), де подано роздуми про поєднання краси,

розуму, професіоналізму жінками сучасності. Поезії представлені в рубриці «Вірші з шухляди» майже в кожному номері.

Також читачі можуть віднайти рецепти в газеті «Студентська територія». Наприклад, публікація Ірини Сінерук «Оксана Пойда: “Братися за куховарство потрібно лише з натхненням”» (Студентська територія. 2014. №4 (70). 21 лютого. С. 8), де викладачка факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха ділиться рецептами домашнього паштету, тушкованої риби та гарбузового пирога. Кросворди, усмішки, студентські анекдоти, календар святкових днів також часто публікуються в газеті (Студентська територія. 2014. №7 (73). 11 квітня. С. 8).

Отже, газета «Студентська територія» є багатожанровим виданням, що поєднує аналітичні, інформаційні та художні матеріали. Активно висвітлює студентське життя, освітні події та творчі ініціативи молоді. Видання сприяє розвитку журналістських навичок студентів, публікуючи їхні статті, есе та інтерв'ю.

Висновки до розділу. На основі аналізу структури та контенту сучасних українських студентських періодичних видань «Аудиторія», «Київський політехнік», «Резонанс», «Я СТУДЕНТ», «#24Project», ми з'ясували, що студентська преса відіграє важливу роль у розвитку критичного мислення, медіаграмотності та активної громадянської позиції молоді. Вона дає студентам можливість висловлювати свої ідеї, обговорювати актуальні питання та впливати на життя університетської спільноти. Через студентські видання молоді люди вчаться журналістським стандартам, креативності та відповідальності за свої слова. Такі медіа також сприяють формуванню майбутніх фахівців з комунікацій та зміцненню демократичних цінностей у суспільстві.

У газеті «Студентська територія» представлено аналітичні, інформаційні та художні жанри. Аналітичні матеріали трапляються рідко, серед них аналітичні статті та рецензії на українські фільми, книги, музику.

Інформаційні жанри охоплюють замітки, новинні повідомлення й інтерв'ю з викладачами, спортсменами, лідерами думок. Художні жанри представлені нарисами, есе, віршами тощо. Також у газеті публікуються рецепти, кросворди, анекдоти, святкові календарі та ін.

Газета «Студентська територія» висвітлює різноманітні теми, важливі для студентів. Вона пише про культурне життя, освіту, науку, соціальні питання, моду, традиції та дозвілля. Велика увага приділяється висвітленню студентських конференцій, заходів та подій. Завдяки своїй тематичній різноманітності видання сприяє формуванню активної та поінформованої студентської спільноти.

ВИСНОВКИ

Студентська преса займає важливе місце в українському інформаційному просторі. Становлення студентської періодики в Україні розпочалося з 1850-х років та пройшло 4 етапи розвитку: 1) II половина XIX століття до 1914 р. (пов'язаний із зародженням студентської преси); 2) 1914-1945 рр. – діяльність у політичних подіях Наддніпрянщини та Західної України, виникнення діаспорних видань; 3) 1945-1991 рр. – видання офіційних та самвидавних газет; 4) 1991 р. – сучасність, що характеризується адаптацією під нові цифрові технології.

Завдяки створенню власних ЗМІ студентство може представляти свої інтереси у закладах вищої освіти та суспільстві. До редакційного складу можуть входити здобувачі вищої освіти різних спеціальностей. Студентська періодика поділяється на електронні, періодичні, продовжувані, різноманітні територіально та за фінансуванням. Студентську пресу розглядають як межу між молодіжною та корпоративною періодикою, проте здебільшого дослідники виокремлюють її як окрему ланку сучасної журналістики. Функціями студентської преси є інформаційна та розвиваюча. Більшість таких видань є офіційними друкованими органами закладів вищої освіти. У студентських виданнях публікуються матеріали суспільного, історичного, наукового, просвітницького, науково-популярного, культурно-мистецького характеру. Мовними особливостями цих видань є використання просторіччя, жаргонізмів, сленгу тощо.

Заклади вищої освіти часто продукують університетські видання. Так, Національний університет «Львівська політехніка» видає тижневик «Аудиторія» з 1946 року, що розповсюджується по всій Україні і має передплатний індекс. Тут висвітлюються всі події з університетського життя, а також суспільно важливі теми. Серед постійних рубрик видання такі: «Ваша думка», «Nota bene», «Студії», «Суспільство», «Молодіжна політика», «Фізкультура і спорт», «Культура», «Перерва», «Реклама та оголошення».

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» видає газету «Київський політехнік», що заснована 1927 року, має невеликий обсяг (4 сторінки), не підпорядкована адміністрації, дотримується журналістських стандартів. Газета Сумського державного університету «Резонанс» виходить з 1991 року, розповсюджується також в інших закладах освіти регіону. Редакція дотримується принципів об'єктивності та публікує матеріали, що є цікавими здобувачам вищої освіти та викладачам.

Єдиний в Україні глянцевиий студентський журнал «Я СТУДЕНТ» є загальноукраїнським виданням, що об'єднує здобувачів вищої освіти різних університетів. Журнал має формат молодіжної преси та публікує матеріали на всі можливі теми, що можуть зацікавити студентську молодь: «Новини освіти», «Освіта UA», «Освіта за кордоном», «Освіта та кар'єра», «Студентський спорт», «Студенту на замітку», «Студенти за межами України», «Тренди», «Обличчя з обкладинки», «Історія успіху», «Зіркове інтерв'ю», «Можливості», «Корисно знати», «Відпочинь», «Що почитати?».

Студентський журнал «#24Project» створено в рамках проєкту «Журнал за 24 години», ініційованого студентами Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Ідея видання – об'єднати студентів з різних вищих навчальних закладів України для спільної роботи над єдиним якісним міжуніверситетським інформаційним ресурсом. Рубрики журналу: «Особистості», «Громадське», «Ревізор», «Самоврядування», «Новини студентського життя», «Відпочивати чи працювати», «Найочікуваніші кінострічки», «Афіша. Музичні івенти», «Must read: найтепліші книги», «Афіша. Фестивалі» та ін.

Газета «Студентська територія» видавалася здобувачами вищої освіти спеціальності «061 Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у період з 2006 по 2018 роки. Газета «Студентська територія» виходила раз на місяць і, незважаючи на

обмежений розмір (8 сторінок формату А3, а згодом А4), пропонувала читачам різноманітні матеріали, що висвітлювали актуальні події студентського життя. Роботу газети «Студентська територія» координував головний редактор Віталій Гандзюк, який забезпечував об'єктивність та високу якість контенту.

Газета «Студентська територія» вирізнялася багатством тематичного та жанрового розмаїття, що дозволяло охопити широкий спектр інтересів студентської аудиторії. Її рубрики включали не лише новини та інтерв'ю, а й аналітичні статті, рецензії, есе, поезії та замітки, що висвітлювали актуальні події, проблеми та культурні явища. Газета вміло поєднувала матеріали, що стосувалися не тільки навчання та наукової діяльності, а й позанавчальних аспектів студентського життя, зокрема культурних, спортивних та соціальних ініціатив. Важливою частиною контенту були матеріали, що висвітлювали думки студентів, викладачів та випускників, що створювало ефективну платформу для обміну ідеями. Змістове наповнення видання забезпечувало не лише розвагу, але й освітню та виховну функцію. Газета «Студентська територія» активно сприяла розвитку медійної культури серед студентів, формуючи у них критичне мислення та бажання активно брати участь у громадському житті. Завдяки різноманітності тем і жанрів «Студентська територія» стала важливим інструментом для розвитку студентського медіапростору.

Отже, українська студентська преса відіграє важливу роль у формуванні медіакультури серед студентської молоді, розвитку критичного мислення та соціальної активності. Це важливий канал для обміну думками, висвітлення актуальних питань студентського життя та розвитку журналістських навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авксентьева Т. Інформаційна епоха: суспільні виклики, зміни. *Вісник Харківського національного університету імені Василя Каразіна. Серія : Питання політології*. 2015. Вип. 28. С. 75-80.
2. Агеєва М. Студентська преса Київської та Львівської політехніки: історія і сучасність. *Обрії друкарства*. 2014. №1(3). С. 225-234.
3. Білограць Х. Суспільнополітичні умови створення та функціонування студентської преси в Україні (друга половина XIX ст. – 1914 р.). *Science and education a new dimension. Humanities and social science*. 2013. № 12. С. 218-221.
4. Білограць Х. Сучасні можливості в інформаційному просторі та їх вплив на студентську пресу. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2012. №1. С. 57-61.
5. Білограць Х. Типологічна характеристика сучасної студентської преси. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*. Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2012. № 2(2). С. 57-61.
6. Братина І. «Креденс» – спроба створення незалежного студентського видання. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2008. Т. 33. С. 84-88.
7. Газета «Аудиторія»: освітній студентський тижневик: URL : <https://old.lpnu.ua/audytoryiya?page=1>. (дата звернення : 23.04.2025).
8. Газета Сумського державного університету «Резонанс». URL : <http://sumdu.edu.ua/ukr/rezonans>. (дата звернення : 25.04.2025).
9. Гандзюк В. Вінницька газета «Студентська територія»: із редакційного досвіду. *Студентська територія*. URL : https://st-gazeta.at.ua/index/istoriya_gazety/0-2. (дата звернення : 26.04.2025).

10. Гнедаш О. Студентська газета як корпоративне видання вищого навчального закладу. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2008. Т. 21 (60). №1. С. 34-38.
11. Горбатюк В. «Нова думка» – студентський журнал Кам'янець-Подільського державного українського університету 1920 року. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Філологічні науки*. 2011. Вип. 25. С. 344-346.
12. Грабська А. Студентська преса в українському інформаційному просторі. *Наукові записки Інституту журналістики / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут журналістики*. Київ. 2008. Т. 31. С. 137-142.
13. Гуменюк О. Центральний Союз Українського Студентства – провідна організація української студентської еміграції в культурно-освітній сфері. *Гілея: науковий збірник*. 2011. Випуск 45. С. 110-118.
14. Животко А. Дев'ятьдесят років української студентської преси. *Український Інформаційний Простір*. 2020. Число 6. С. 182-192.
15. Іванов В. Короткий огляд українських медіа. URL : <https://www.aup.com.ua/school/prezentacii-ta-materialy/ogljad-media/>. (дата звернення : 23.04.2025).
16. Клименко М. Феномен студентських видань URL : <http://zuzimo.org.ua/?p=367#more-367>. (дата звернення : 23.04.2025).
17. Кодацька Н., Ятчук О., Лесюк О. Соціальна спрямованість студентських засобів масової комунікації як частини сучасного медіапростору. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71). № 1. Ч.3. С. 263-270.
18. Кордон В., Лефтер С. Газета – це живий організм. URL : https://st-gazeta.at.ua/index/istoriya_gazety/0-2. (дата звернення : 26.04.2025).

19. Кругляк М. Позитивні девіації студентства підросійської України другої половини XIX – початку XX ст. URL : <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/890/388.pdf?sequence=1>. (дата звернення : 23.04.2025).
20. Лоза Г. Студентська преса Київського політехнічного інституту (1923-1937). *Вісник книжкової палати*. 2011. № 7. С. 28-31.
21. Маруняк В. Українська еміграція в Німеччині і Австрії по другій світовій війні Т. 1. Роки 1945-1951. Мюнхен : Академічне Видавництво д-ра Петра Белея, 1985. 405 с.
22. Мединська О., Прокопенко Н., Синоруб Г. Громадянські медіа в Україні: погляд студентської молоді. *Актуальні проблеми медіапростору : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 09 квітня 2020 р.* Київ, 2020. С. 156-168.
23. Моцяк О. Концепція студентського періодичного видання (на прикладі газети «Поліграфіст»). *Студентські масмедіа в Україні: реалії та перспективи розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Запоріжжя, 18-20 квітня 2007 р.* Запоріжжя, 2007. С. 151-155.
24. Мудра І. Медіа-конвергенція як засіб популяризації газети в Інтернеті. *Теле- та радіожурналістика*. 2014. Вип. 13. С. 271-274.
25. Недопитанський М. Сучасна українська періодика: типологічний аспект. *Наукові записки Інституту журналістики. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут журналістики*. 2006. Т. 23. С. 184-186.
26. Овдієнко Н. Студентські ЗМІ в структурі сучасної української журналістики (на прикладі газет «Студентська координата» і «Молодий журналіст»). *Наукові записки Інституту журналістики*. 2008. Т. 32. С. 110-113.
27. Подоляк О. Типологія студентських видань. *Науковий пошук молодих дослідників. Соціальні комунікації. Збірник наукових праць студентів*.

- Луганськ ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2012. №5. Частина II. С. 59-64.
28. Подоляка Н., Рубцова А. Еволюція форми та оформлення студентської преси на прикладі газети «Резонанс». *Журналістська освіта на Сумщині: світові професійні стандарти: матеріали Одинадцяті міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 13-14 травня 2015 р.)* / уклад.: О.Г. Ткаченко. Суми : Сумський державний університет, 2014. С. 41-43.
 29. Пристай Г. Студентський видавничий проєкт як аксіологічний концепт медіаосвіти. *Регіональна журналістика: реалії, виклики, перспективи : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, 15 квітня 2021 року)*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. С. 105-108.
 30. Присяжний М. Унікальні, але незавершені проєкти (з історії української еміграційної преси). *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2021. Випуск 50. С. 30-39.
 31. Серебрянська І. Експлікація концепту «освіта» в текстах молодіжного журналу «Я СТУДЕНТ». *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Філологічні науки*. 2017. Вип. 43. С. 116-119.
 32. Сіріньок-Долгарьова К. Основні теоретичні підходи до вивчення студентської преси у контексті дискурсу молодіжних ЗМІ. *Нова філологія*. 2008. № 5 (31). С. 153-161.
 33. Скороход Т. Інструменти впливу на читача студентської періодики. *Обрії друкарства*. 2018. №1(6). С. 181-200.
 34. Скороход Т. Популяризація студентської періодики в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Том 31 (70). № 3. Ч. 3. С. 168-173.
 35. Скороход Т. Студентський журнал як джерело медіаосвіти (на прикладі аналізу міжуніверситетського видання #24Project). *Наукові*

- записки Інституту журналістики. 2016. Квітень-червень. Т. 63. С. 30-35.
36. Скороход Т. Типологія сучасних студентських періодичних видань. *Парадигма знання: гуманітарні питання*. 2016. №9 (20). С. 1-17.
37. Скороход Т., Смола Л. Потенціал соціальних мереж у контексті функціонування студентської періодици. *Обрії друкарства*. 2021. №1(9). С. 161-179.
38. Слінчук В. Текстові засоби творення образу сучасної молоді в друкованих ЗМК. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ : Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. Т. 6. С. 16-20.
39. Солодюк Н. Формування проектної діяльності студентів. *Вісник Луганського національного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2013. № 13. С. 210-215.
40. Тимошик М. Незнані раритети про свободу преси в СРСР та про історію української студентської преси. *Український Інформаційний Простір*. 2020. Число 6. С. 170-172.
41. Тінка Й., Крульова Шт. Конверсія масової аудиторії та її вплив на конфігурацію медіа. *Current issues of mass communication*. 2014. Issue 16. С. 26-35.
42. Фатєєва Д. Використання медіаосвітніх технологій у процесі підготовки студентів нефілологічних спеціальностей до професійної діяльності. *Наукові праці Чорноморського державного університету ім. Петра Могили. Серія : Педагогіка*. 2012. Т. 209. Вип. 197. С. 26-31.
43. Янковий В. Повернення до джерел. *Дзеркало тижня*. 2012. 27 квіт. URL : <http://gazeta.dt.ua>. (дата звернення : 24.04.2025).
44. Bessarab A., Mitchuk O., Baranetska A., Kodatska N., Kvasnytsia O., Mykytiv G. Social Networks as a Phenomenon of the Information Society. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. 2021. Vol. 14. Issue 1, Winter & Spring. P. 35-42. URL : http://www.qjie.ir/article_677811.html. (дата звернення : 23.04.2025).

45. Kravets R., Syerov Y., Fedushko S., Shved O. The role of student's periodic for popularization university department on the Internet. *Electronic scientific professional journal Image of the modern pedagogue*. 2018. № 5 (182). P. 25-29.
46. The Role of Student Publications on Campus. Foundation for Individual Rights in Education. *Thefire: website*. URL : <https://www.thefire.org/resources/freespeechfreshmanorientation/theroleofstudentpublicationsoncampus/>. (дата звернення : 25.04.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульна сторінка тижневика «Аудиторія»

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Виходить
двічі на місяць

Ректор КИИ им. Лопе Спарксон

Настоящими дипломи университета
українського студента, який працює
наш, побачили і монографію, відзначено
на конкурсі на кращу роботу НТШ ім. Івана
Спорського, як побачили скрізь монографію
нашого студента.

Останні роки були непростими, починаючи з роботи в умовах епідемії коронавірусу, пандемія та надзвичайні функціональні мислення університету в умовах війни. Завдання щодо подолання цих усіх складових академічної, наукової, розумової ситуації, інновацій, самовикористання було збережено безперервно, постійно, згідно з

Титульна сторінка газети «Резонанс»

УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНИЙ ЗВІТ

ректора Сумського державного університету А. Васильєва
 «Підсумки роботи СумДУ за 2019 р. та основні завдання на 2020 р.»
 (Конференція трудового колективу СумДУ 24 січня 2020 р.)

Шановні делегати Конференції,
 усі присутні!

Традиційне для нас детальне обговорення звітів посадових осіб усіх рівнів, як завжди, дає мені можливість зупинитися на найбільш суттєвому.

Визначним досягненням стало входження СумДУ як до головного рейтингу дослідницьких університетів світу від Times Higher Education у групі шести українських університетів, так і до топ-300 його дочірнього рейтингу, що визначає рівень суспільної впливовості вишу, а також до галузевого за напрямом «інженерія та технології» на позиції топ-800. У рейтингу QS наша позиція покращилася до рівня 701-750, на якому ми разом із Київською політехнікою на 4-5-му місцях серед університетів України. Уперше СумДУ й на найвищій сходинці рейтингу Webometrics. Не втрачені лідерські позиції також в інших рейтингових вимірюваннях. Університет, зокрема, є одним із 4 вишів України, що на конкурсній

основі входять до каталогу Шанхайського рейтингу, який є найбільш авторитетним у світі. Стратегічним завданням є досягнення за декілька років критеріїв входження до його топ-групи.

Значущість таких високих позицій у теперішній час набуває й усе більшого прагматичного змісту. На слуху та частково вже реалізовані наміри керівництва держави щодо пріоритетного фінансування високореєтингових вишів через формульний підхід і базове фінансування наукових досліджень, урахування показників рейтингів у визначенні статусу вишу, обсягів держзамовлення тощо.

Укотре підкреслюю, що близько 36 % студентів прийому 2019 року (2018 р. – 30 %) зазначають, що саме рейтинг та якість є головними чинниками їх вибору. І саме це разом із потужною профорієнтаційною роботою забезпечило у 2019 році гарні показники прийому на 1-й курс (рис. 1).

Прийом на перший курс на базі ПЗСО, осіб

Рис.1

Титульна сторінка журналу «Я СТУДЕНТ»

Титульна сторінка журналу «#24Project»

Титульна сторінка газети «Студентська територія»

